

TEZĂ DE ABILITARE

BUGETARE STRATEGICĂ, CONSOLIDARE FISCALĂ ȘI DEZVOLTARE SUSTENABILĂ ÎN STATELE UNIUNII EUROPENE

- REZUMAT -

Conf. univ. dr. Florin OPREA
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor
Departamentul Finanțe, Monedă și Administrație Publică

2018

În prezent sunt conferențiar universitar doctor la Departamentul Finanțe, Monedă și Administrație Publică din cadrul Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, titular al mai multor cursuri de nivel licență și master, precum: *Finanțe Publice, Managementul financiar al colectivităților locale* sau *Sisteme bugetare publice*. Îndeplinesc funcția de tutore al programului de studii de master Administrație publică și sunt responsabil pentru desfășurarea stagiilor de practică la specializare. Am publicat ca autor sau co-autor 16 cărți (2 ca singur autor), capitole de cărți sau suporturi de curs și peste 80 de articole științifice, la edituri recunoscute (Emerald, Economica, C.H. Beck). De-a lungul carierei academice, am activat în cadrul echipelor mai multor proiecte de cercetare sau finanțare contractate cu autorități naționale sau externe, implementate în universitate sau împreună cu parteneri externi (12), fie ca membru al echipei de management, fie ca expert în educație, cercetător științific sau ca director de proiect de cercetare (în două dintre acestea). Rezultatele cercetărilor efectuate au fost diseminate atât în rândul teoreticienilor, cât și a practicienilor domeniului administrației publice cu ocazia participării la peste 100 de conferințe naționale sau internaționale. Sunt membru al Consiliului Departamentului Finanțe, Monedă și Administrație Publică, în cadrul căruia activez, asistent editor la *Journal of Public Administration, Finance and Law* și membru în consiliul editorial pentru două reviste naționale de specialitate indexate în baze de date internaționale.

Teza de abilitare concentrează în principal rezultatele obținute în activitatea de cercetare după susținerea tezei de doctorat la Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași și obținerea titlului științific de Doctor în domeniul Finanțe (atestat prin ordin al Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 4387 din 06.06.2011).

Prima parte a tezei de abilitare (*Secțiunea A*) include principalele realizări academice (*subsecțiunea 1.1*), profesionale (*subsecțiunea 1.2*) și de cercetare (*subsecțiunea 1.3*) obținute de-a lungul carierei desfășurate în cadrul Universității “Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Aici sunt menționate studiile efectuate, domeniile de activitate academică și administrativă, respectiv domeniile de interes profesional asumate. O parte consistentă a primei secțiuni a tezei este dedicată activității de cercetare derulate, structurată pe mai multe direcții:

1. *arhitectura și funcționalitatea sistemelor bugetare publice,*
2. *bugetarea strategică, bune practici și imperative actuale,*
3. *governanța fiscală, consolidarea bugetară și vulnerabilitățile specifice,*
4. *mutații în organizarea sistemelor administrative și financiare publice și implicații pentru funcționarea acestora,*

în toate cazurile problematica fiind însoțită ca un corolar de *ținta creșterii sustenabile a sistemelor socio-economice* supuse analizei.

În cadrul *primei direcții de cercetare* evocate sunt evidențiate principalele realizări și contribuții științifice ale candidatului privind structurarea și funcționarea sistemelor bugetare publice, obținute pe baza investigațiilor empirice derulate începând cu cercetarea doctorală. Această parte include și bunele practici sintetizate de candidat pe baza studiilor comparative privind sistemele bugetare ale unor state unitare (simple și complexe) sau federale, respectiv propuneri și soluții alternative de (re)formulare a politicilor publice incidente pentru disfuncționalitățile identificate.

Ce-a de-a doua direcție de cercetare (*bugetarea strategică, bune practici și imperative actuale*) subsumează realizările științifice ale candidatului și contribuțiile personale în privința tehnicilor utilizate

în bugetarea publică și a determinării raporturilor dintre bugetele publice (transferurile fiscale). Pornind de la rezultatele studiilor empirice efectuate, vizând state ale Uniunii Europene, au fost elaborate propuneri concludente de reformare a sistemelor financiare publice și reglementărilor incidente, fiind introduse în literatura de specialitate noi concepte, instrumente, mecanisme și condiții, dintre care unele au fost deja preluate de cadru legal incident, evocate în această parte a tezei de abilitare.

Ce-a de-a treia direcție de cercetare științifică (*gubernanța fiscală, consolidarea bugetară și vulnerabilitățile specifice*) include rezultatele și contribuțiile personale ale candidatului generate pe parcursul stagiului de cercetare post-dctorală desfășurat cu suportul și sub coordonarea Academiei Române prin programul SPODE (Post-doctoral Studies in Economics: Program for Continuous Forming of Elite Researchers). Pornind de la conceptul de *hard-budget* și implicațiile manifestării sale în sistemele financiare publice, cercetarea a fost consistent orientată spre identificarea determinanților consolidării fiscale, spre practica ajustărilor fiscale și spre evaluarea impactului acestora în statele Uniunii Europene. Cercetarea comparativă programelor naționale anti-criză și a efectelor acestora a permis sintetizarea unor lecții importante de politică publică, incluse în această parte a tezei. O atenție deosebită a fost acordată pe de o parte conceptelor de *consolidare fiscală inteligentă* și *consolidare fiscală sustenabilă*, respectiv condițiilor specifice de abordare a acestora în practică, iar, pe de altă parte, *vulnerabilităților fiscale și distribuției sacrificiului (costurilor) crizei în societate*, formulând propuneri alternative de evitare a amenințărilor identificate.

Ce-a de-a patra direcție de cercetare (*mutații în organizarea sistemelor administrative și financiare publice și implicații pentru funcționarea acestora*) include principalele rezultate științifice și contribuții ale candidatului bazate pe studiile efectuate în domeniul practicii și efectelor descentralizării administrativ-financiare și autonomiei locale în țări europene, rezultate parțial publicate la editura Emerald. O atenție specială a fost acordată trendului regionalizării prezent actualmente în Uniunea Europeană, care răspunde spiritului „Europei regiunilor”, fiind incluse în cercetare și în teză și pre-condițiile în care s-ar putea efectua o asemenea reformă (pe latura bugetară) în România.

Cea de-a doua parte a tezei de abilitare include direcțiile și țintele viitoare de dezvoltare academică (*subsecțiunea 2.1*), profesională (*subsecțiunea 2.2*) și de cercetare (*subsecțiunea 2.3*) asumate de candidat. Aceasta parte a tezei cuprinde planul de dezvoltare a carierei, perspectivele privind predarea, îndrumarea și activitatea de cercetare, respectiv mijloacele potențiale utilizabile în atingerea obiectivelor. Direcțiile viitoare de cercetare includ, pe lângă continuarea adâncirii temelor actuale asumate, problema rezilienței sistemului socio-economic și aspecte conexe (infrastructură, educație, investiții locale etc.), justificat atât de importanța și actualitatea temei, cât și de integrarea candidatului ca cercetător științific pentru perioada 2018-2021 în proiectul de cercetare de frontieră PN-III-P4-ID-PCCF-2016-0166, *ReGrowEU - Advancing ground-breaking research in regional growth and development theories, through a resilience approach: towards a convergent, balanced and sustainable European Union*. De asemenea, eforturile viitoare de cercetare vor fi direcționate spre evaluarea efectelor practicii bugetare a statelor Uniunii Europene asupra stabilității și creșterii economice, incluzând gubernanța fiscală (disciplina fiscală, consolidarea bugetară și bunele practici în materie), sistemul de transferuri interguvernamentale, impactul descentralizării/reginalizării asupra bugetelor publice și eficiența cheltuielilor publice.

Partea finală a tezei de abilitare include lista resurselor bibliografice principale care au stat la baza cercetărilor efectuate.